

ПОГЛЕД НА ВИСИНУ

Пливање у шареној води

Празници нису само згода опушања и породичног скупа, већ и прилика за „где сам стао и куда ћу даље“

Прошле седмице, „Политика“ је објавила фото вест, „да су за првојамске празнике у Горњем Милановцу и околини, радили само семафори и Коштунићи“.

Има ту збиље.

Није први пут (напротив), да најстарија дневна новина на Балкану објављује прилоге о највећем еколошком селу у Србији. Ипак, ова рубрика се издвојила једном фотографијом. На њој је, у води, с начарима за пливање, један дечак који опушта своје тело у Чековића брани. То се догодило за Први мај. Павле Мирковић има 11 година, ученик је ОШ „20 октобар у Новом Београду... На питање, је ли вода хладна или ледена, одговорио је професионално да је топла, али шарена. На допуно његовог одговора додао је, као члан пливачког клуба „11. април“ у Београду, сматра Чемерничку температуру бањском водом, јер тамо где он тренира, воду у базенима никада не загревају, јер за то кажу, нема пара... Шарена, тако му прича деда, због каманог корита купалишта, а када порасте, видеће да ова времена нису бистра...

Импресивно остајање у води дечака било је повод многим старијим и загрејаним дечацима

да следе пример ране младости и учине исто. Такве су наше светковине. Туристичко-рекреативни центар „Момчило Чековић“ био је пун. Ненавикнуто милановачко око рекло би, крцат! Тражила се столица више, а домаћни су без икакве говораније само климнули главом и, пролећно-летња туристичка сезона, спонтано је отворена.

Светско име сликарства, Петер Паул Рубенс, рођен је у Вестафалији, место Зиген у Немачкој. Највише животних дана проводио је у једном малом месту у Холандији. Та кућа је музеј и зове се „Рубенс“. Испред су свакодневни редови туриста. Преко пута тог музеја је кафић „Рубенс“. Такође је посећен. Врло. Држи га наш човек, Пироћанац. На питање извештача тадашње ЕУРЕКЕ из „Дечјих новина“ откуда такво име за кафић, слегнуо је раменима и одговором:

— Видим братко сви иду тамо некуд, ред пред вратима сваки дан...Ајде и ја га назовем, нисам ушо' тамо, немам појма шта је унутра!“

Ова згода није могућа у Коштунићима. Домаћини су прво отворили музеј, „Два Божидача“, успомена на два професора име-

њака, сликара Продановића и архитекту Петровића – Кифлу, оба професора Универзитета у Београду и велика осведочена пријатеља ових крајева.

Музеј њима је легат, заоставштина родној груди да, „није живот што и поље проћи“. Неимари у Туристичко рекреативном центру су осмислили све тако да оближња тераса угоститељске понуде, ако хоћете до шанка, морате проћи кроз музејску поставку. Згодно. Само тако Србе можеш натерати да виде нешто. А видело се Коштунићима да се издваја циљна група гостију. Млади брачни парови са децом и пословна клијентела радним данима. Данашњем човеку је потребна тишина и здрава гастрономска понуда. У овом селу које већ постај варошица, диче се јединим зоолошким вртом у Моравичком округу. Немају жирафу ни палме које њишу гране, већ ламу, чији преци су са далеких Анда, те јој равнорска падина дође као друга колевка. Ко често походи Коштуниће, могао је да примети „ротацију“ услужног особља. Централа из Београда, „Јомил“ д.о.о. довели су за празнике своја три конобара. Неупућеном госту, може да

му омакне детаљ да сва тројица носе на левој руци исте златне часовнике. То је поклон и успомена својој послузи из Србије лично од Моамера ел Гадафија, председника који је уздигао Либију. Његовим бруталним убиством, видели смо шта се догодило.

Тако са мало шушке у џепу, нисмо понекад ни свесни да нас служи конобар који зна два свестка језика као матерњи и та његова сећања, да је жив неболовац Бохумил Храбал послужила би за следећа три тома „Служио сам енглеског краља“...

Мала смо средина, па се сазнало да је за недавну прославу Дана општине „распоредивање“ страних гостију од Триглава до Егеја, потрајало од „Кола до Рудника“. Тако је један део новца пореских обвезника завршио у другој општини. Можда то тако мора. Не мора сваки други угоститељски објекат у Милановцу да ма у понуди сокове и ракије из „села на висини“, али то ради свесно, из локалпатриотизма, као што чини и „Пролетер“. Сада би неко рекао, „када брда говоре, долина треба да ћути“... Можда. Из долина је увек све почело. Историја је учитељица живота па је то кључни разлог зашто су узванице из братске Власенице, одбили учтиво да коначе у апартману Босна. За њих постоји само Република Српска. Наше памћење као да сеже од избора до избора. Чувши о пројекту „54 фонтане“, можда нисмо знали да

су ову најпознатију на Славији, први кружни ток око ње, изградиле Немци 1942, као и прву фонтану у ентеријеру, данас Општина Савски венац. Данашњим речником, више штапа, мало шаргарепе. Београд је једина престоница Европе која је у Другом светском рату имала два нацистичка логора и „душешубку“, камион фургон гасне коморе који је непреста-но кружио градом. Да би добили мало, изгледа морамо да урадимо много, па ће то онда бити лепо упаковано. Данашњи Савски мост такође су изградиле Немци, дајући му име „Принц Еуген“, по свом племићу који се у борби против Турака при ослобођењу Београда придружио Србима. После смо ми, нарочито браћа преко Дрине добро упамтили то милозвучно име, (седма СС дивизија).

У Коштунићима у пет вајата има 20 кревета, у 7 чардака 28 места за конач, „кацама љубави“ – 9 брачних кревета и три делукс апартмана. купно 72 лежаја. Ово није реклама већ читање из вишејезичког каталога.

Можда треба тражити резервацију за зиму. Планира се пливање за Богојављенски крст 2019. на Чековића брани. Воде има, али ће нас стиснути и они који никад смели нису, па ћемо тек онда, када нас поклопе и претерају до балчака, бити сви заједно.

Боље тад, него никад.

Текст и фотографије
Саша Савовић

У ДОМУ КУЛТУРЕ НА РУДНИКУ

Драгованова српска прича у дрворезу

У организацији РОЦ „Рудник“, Културног центра и потомака породице Богдановић, у галерији Дома културе на Руднику, отворена је у уторак, 8 маја, на Марковдан, дан старог и некад традиционалног „вашера под Острвицом“, изложба дрвореза Драгована Богдановића /1917-2005./, самоуког дрворезбара родом из Заграђа. После прве изложбе под Таковским грмом, из далеке 1992. године, велике изложбе у Музеју рудничко-таковског краја из 2003, и поставке у Коштунићима у Продановића магази 2011, ово је

прво приказивање Драгованових дрвореза у родном крају, на Руднику под Острвицом, где је поникао и одакле је кренуо у велику животну и уметничку причу. У име Културног центра и РОЦ „Рудника“ велики број присутних поздравио је Драган Арсић. О изложби су говорили Драгиша Божић, најбољи познавалац Драговановог лика и дела, Радош Гачић и Саша Савовић, приређивачи изложбе у Музеју пре 15 година, и дедин унук Александар Саша Смрекић који чува највећи део дедине зао-

ставштине дрвореза. Најављен је и програм за затварање изложбе

у галерији Дома културе, на Младог Николу, 22. маја, дан

првог од три традиционална милановачка вашера. Р.Г.